
Import

IMPORT ŻYWNOŚCI ORAZ MATERIAŁÓW LUB WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ

Środki spożywcze znajdujące się w obrocie w jednym państwie członkowskim Unii Europejskiej mogą być **wprowadzane do obrotu we wszystkich pozostałych państwach członkowskich na zasadach wzajemnego uznawania oraz swobodnego przepływu towarów.**

Żywność pochodzenia niezwierzęcego przywieziona na terytorium RP z innego państwa członkowskiego **nie podlega granicznej kontroli sanitarnej** (przedsiębiorca nie ma obowiązku składania wniosku o dokonanie granicznej kontroli sanitarnej oraz świadectw spełniania przez te towary wymagań zdrowotnych, tak jak odbywa się to w przypadku środków spożywczych importowanych z państw trzecich). Jednakże przedsiębiorca, który importuje środki spożywcze z innego kraju Unii Europejskiej powinien posiadać dokumenty, które potwierdzają, że importowany produkt jest bezpieczny i spełnia wymagania jakości zdrowotnej.

Kontrole przeprowadzane są na przejściach granicznych drogowych, kolejowych, rzecznych i morskich oraz w portach lotniczych przez pracowników upoważnionych przez właściwego państwowego granicznego inspektora sanitarnego, natomiast w składach celnych, miejscach docelowego przeznaczenia lub innych właściwych miejscach określonych w rozporządzeniu nr 882/2004 przez pracowników upoważnionych przez właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego.

Kontroli podlegają towary określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 8 grudnia 2011 r. w sprawie **wykazu towarów**, które podlegają granicznej kontroli sanitarnej (Dz. U. nr 272, poz. 1612) oraz inne towary, o których mowa w obowiązujących wprost przepisach Unii Europejskiej określających szczególne warunki przywozu lub zwiększony poziom kontroli towarów przywożonych z państw trzecich.

Kontrole towarów objętych kontrolą graniczną na podstawie obowiązujących wprost przepisów Unii Europejskiej przeprowadza się zgodnie ze sposobem i trybem postępowania określonym w tych przepisach.

Każda kontrola wykonywana jest w sposób gwarantujący bezpieczeństwo pracownika, środowiska naturalnego oraz w sposób nie mający wpływu na bezpieczeństwo kontrolowanego towaru.

Pracownicy po zgłoszeniu przez osobę odpowiedzialną za towar, partii towaru do granicznej kontroli sanitarnej odnotowują zgłoszenie w rejestrze zgłoszeń ocenianych partii towarów objętych kontrolą graniczną, a po potwierdzeniu nadejścia towaru i przyjęciu wniosku o dokonanie granicznej kontroli sanitarnej (zgodne ze wzorem określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 14 lutego 2007 r. w sprawie wzorów wniosku o dokonanie granicznej kontroli sanitarnej oraz świadectwa spełnienia wymagań zdrowotnych (Dz. U. nr 44, poz. 286) lub innego dokumentu według wzoru określonego w obowiązujących wprost przepisach Unii Europejskiej, w tym np. wspólnotowego dokumentu wejścia CED, w porozumieniu z organami celnymi, przystępują do czynności kontrolnych obejmujących:

- **Przegląd i ocena dokumentacji** dotyczącej kontrolowanej partii towaru. Kontrolni podlega ww. wniosek o dokonanie granicznej kontroli sanitarnej lub inny dokument np. wspólnotowy dokument wejścia CED, dokumentacja przewozowa, istotna ze względu na identyfikację partii towaru (karnet TIR lub CMR, specyfikacje, faktury, SAD, manifesty), certyfikaty i deklaracje producenta (przedstawione w oryginale) oraz wyniki badań towaru potwierdzające zgodność towaru z wymaganiami zawartymi w obowiązujących przepisach prawa. Z okazanych dokumentów muszą wynikać dane dotyczące nazwy towaru, wielkości partii, kraju pochodzenia, nazwy producenta i osoby odpowiedzialnej za towar oraz miejsca docelowego przeznaczenia towaru. Przedstawione certyfikaty, deklaracje i wyniki badań laboratoryjnych powinny umożliwić porównanie deklarowanej jakości zdrowotnej towaru z przepisami prawa.

Dokumentacja podlegająca kontroli powinna być przedkładana w języku polskim lub innym języku urzędowym Unii Europejskiej. Jeżeli ze względu na bezpieczeństwo żywności okaże się to niezbędne, należy zażądać uwierzytelnionego tłumaczenia dokumentacji przedłożonej w innym języku Unii Europejskiej.

- Ocena warunków transportu i składowania:

- 1) stanu sanitarnego środka transportu;
- 2) temperatury przewozu towarów łatwopsujących, które dla zachowania bezpieczeństwa zdrowotnego muszą być przechowywane i przewożone w temperaturze zgodnej z deklaracją producenta, np. nie przekraczającej +10°C. Kontrola temperatury przewozu dokonuje się poprzez odczytanie temperatury w komorze ładunkowej oraz sprawdzenie zapisów z monitoringu temperatury w dokumentacji środka transportu. W przypadku braku zapisów z monitoringu temperatury bądź wątpliwości, co do jego prawidłowości należy sprawdzić temperaturę za pomocą termometru;
- 3) warunków przewozu;
- 4) ustalenia czy w czasie składowania i transportu nie wystąpiły okoliczności mające wpływ na bezpieczeństwo towarów, w tym kontrolę warunków składowania, ze szczególnym uwzględnieniem kontroli temperatury składowania danej partii u odbiorcy w przypadku towarów, które dla zachowania bezpieczeństwa zdrowotnego muszą być przechowywane w temperaturze zgodnej z deklaracją producenta, np. nie przekraczającej +10°C.

- Oględziny partii towaru obejmujące:

- 1) ocenę stanu opakowań jednostkowych i transportowych (rodzaj, odkształcenia, uszkodzenia, szczelność, czystość);
- 2) ocenę oznakowania opakowań jednostkowych i transportowych;
- 3) ocenę organoleptyczną (barwa, zapach, konsystencja, zawilgocenie, oznaki zepsucia);
- 4) ocenę w kierunku widocznych zanieczyszczeń biologicznych i innych.

Kontrola dokumentacji odbywa się każdorazowo w przypadku towarów określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 8 grudnia 2011 r. w sprawie **wykazu towarów**, które podlegają granicznej kontroli sanitarnej.

W przypadku towarów objętych kontrolą graniczną na podstawie obowiązujących wprost przepisów Unii Europejskiej kontrolę dokumentacji przeprowadza się zgodnie z częstotliwością określoną w tych przepisach.

Oceny warunków transportu i składowania oraz oględzin partii towaru dokonuje się w przypadku towarów określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 8 grudnia 2011 r. w sprawie **wykazu towarów**, które podlegają granicznej kontroli sanitarnej uwzględniając, zgodnie z art. 16 rozporządzenia 882/2004:

- 1) zagrożenia związane z różnymi rodzajami żywności;
- 2) historię zgodności z wymaganiami państwa trzeciego dotyczącymi danego towaru i zakładu, z którego pochodzi, oraz osoby odpowiedzialnej za towar;
- 3) kontrole, które przeprowadziła osoba odpowiedzialna za towar;
- 4) gwarancje, jakich udzielił właściwy organ państwa pochodzenia.

W przypadku towarów objętych kontrolą graniczną na podstawie obowiązujących wprost przepisów Unii Europejskiej ocenę warunków transportu i składowania oraz oględziny partii towaru (kontrole identyfikacyjne i bezpośrednie) przeprowadza się zgodnie z częstotliwością określoną w tych przepisach.

Próbki do badań laboratoryjnych pobiera się:

- 1) w przypadku powzięcia, w wyniku dokonanych oględzin, uzasadnionego podejrzenia co do zgodności z wymaganiami zdrowotnymi towaru objętego kontrolą graniczną lub, jeżeli jest to uzasadnione, ze względu na ryzyko dla bezpieczeństwa żywności;
- 2) zgodnie z postanowieniami obowiązujących wprost przepisów Unii Europejskiej dotyczących kontroli towarów przywożonych z państw trzecich;
- 3) zgodnie z „Planem pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej”, uwzględniającym Wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego określone na dany rok;

4) w przypadku partii towarów z krajów stwarzających zagrożenie wystąpienia skażenia promieniotwórczego, jeśli brak jest certyfikatu producenta/ osoby odpowiedzialnej za towar określającego poziom tego skażenia w danej partii towaru.

Po przeprowadzeniu czynności granicznej kontroli sanitarnej upoważniony pracownik sporządza, w dwóch egzemplarzach, protokół kontroli partii towarów objętych kontrolą graniczną według formularza protokół kontroli partii towarów objętej kontrolą graniczną. Oryginał protokołu przekazuje osobie odpowiedzialnej za towar bądź jej przedstawicielowi, kopię pozostawia w dokumentacji.

W przypadku konieczności wykonania badań laboratoryjnych lub w innych uzasadnionych przypadkach, gdy nie można przeprowadzić pełnej oceny towaru na przejściu granicznym, może zostać wydana zgoda na przeprowadzenie granicznej kontroli sanitarnej partii towaru u odbiorcy, w składzie celnym lub w innym określonym miejscu złożenia towaru.

W przypadku zgody na przeprowadzenie granicznej kontroli sanitarnej partii towaru u odbiorcy, w składzie celnym lub w innym określonym miejscu złożenia towaru, upoważniony pracownik sporządza, w czterech egzemplarzach, zawiadomienie (według wzoru określonego w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 18 lutego 2008 r. w sprawie współpracy organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej z organami celnymi w zakresie granicznych kontroli sanitarnych (Dz. U. Nr 37, poz. 213, z późn. zm.) potwierdzające wyrażenie zgody. Jeden egzemplarz zawiadomienia przekazuje się osobie odpowiedzialnej za towar, drugi – właściwemu urzędowi celnemu, trzeci – właściwemu ze względu na miejsce przeprowadzenia granicznej kontroli sanitarnej państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu, a czwarty egzemplarz pozostawia się w aktach sprawy. W takim przypadku partia towaru zostaje objęta procedurą tranzytu przez organ celny.

W przypadku środków spożywczych przeznaczonych do obróbki lub przetwarzania w celu dostosowania żywności do wymagań prawa wspólnotowego, w tym sortowania, przed spożyciem przez ludzi lub użyciem jako składnik do produkcji środków spożywczych, czynności kontrolne w ramach granicznej kontroli sanitarnej pełna ocena towaru mogą być dokonane po zakończeniu tej obróbki.

Państwowy graniczny inspektor sanitarny lub państwowy powiatowy inspektor sanitarny wydaje:

- **Świadectwo spełnienia wymagań zdrowotnych** przez środek spożywczy / materiał lub wyrób przeznaczony do kontaktu z żywnością przekraczający granicę (zgodne ze wzorem określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 14 lutego 2007 r. w sprawie **wzorów wniosku o dokonanie granicznej kontroli sanitarnej oraz świadectwa spełnienia wymagań zdrowotnych**).

- **Świadectwo przydatności do produkcji** substancji pomagającej w przetwarzaniu (zgodne ze wzorem określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 14 lutego 2007 r. w sprawie **wzorów wniosku o dokonanie granicznej kontroli sanitarnej oraz świadectwa spełnienia wymagań zdrowotnych**).

Świadectwo spełnienia wymagań zdrowotnych lub świadectwo przydatności do produkcji jest wydawane każdorazowo w przypadku towarów określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 8 grudnia 2011 r. w sprawie **wyказu towarów**, które podlegają granicznej kontroli sanitarnej oraz w przypadku, gdy obowiązujące wprost przepisy Unii Europejskiej określające szczególne warunki przywozu nie zawierają wzoru dokumentu do wypełnienia w toku kontroli granicznej.

Świadectwa spełnienia wymagań zdrowotnych lub świadectwa przydatności do produkcji nie wydaje się w przypadku, gdy obowiązujące wprost przepisy Unii Europejskiej określają wzór dokumentu do wypełnienia w toku kontroli granicznej, w tym np. wzór wspólnotowego dokumentu wejścia CED.

Świadectwo spełnienia wymagań zdrowotnych lub świadectwo przydatności do produkcji sporządza się w trzech egzemplarzach, z których oryginał i jedną kopię otrzymuje osoba odpowiedzialna za towar, a druga kopia pozostaje w dokumentacji państwowego granicznego inspektora sanitarnego lub państwowego powiatowego inspektora sanitarnego.

W przypadku środków spożywczych przeznaczonych do obróbki lub przetwarzania w celu dostosowania żywności do wymagań prawa wspólnotowego, w tym sortowania, świadectwo spełnienia wymagań zdrowotnych lub inny dokument

np. wspólnotowy dokument wejścia CED mogą być wydane wyłącznie po zakończeniu czynności kontrolnych i pełnej ocenie towaru po zakończeniu tej obróbki lub przetwarzania.

W przypadku oceny negatywnej kontrolowanej partii towaru, właściwy państwowy inspektor sanitarny wydaje:

- **Decyzję zakazującą** wprowadzenia do obrotu lub przetwórstwa w kraju środka spożywczego/ składnika żywności/ substancji pomagającej w przetwarzaniu lub nakazującą jego zniszczenie.
- **Decyzję zakazującą** wprowadzenia do obrotu w kraju partii kwestionowanego materiału lub wyrobu przeznaczonego do kontaktu z żywnością.

W przypadku odrzucenia na przejściu granicznym partii towaru niespełniającego wymagań w zakresie bezpieczeństwa żywności państwowy graniczny inspektor sanitarny po wstępnym oszacowaniu ryzyka dla zdrowia konsumenta przekazuje powiadomienie w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach – RASFF.

Za wykonywane czynności kontrolne pobiera się opłatę, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 8 maja 2009 r. w sprawie opłat za czynności wykonywane przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach urzędowych kontroli żywności (Dz. U. nr 78, poz. 656, z późn. zm.)

Załączniki:

- dane teleadresowe GSSE <http://www.gis.gov.pl/dep/?lang=pl&dep=5&id=53>
- pełen zestaw przepisów prawnych dot. granicznej kontroli <http://www.gis.gov.pl/dep/?dep=5&id=8>